

Előfizetési árak:

Félsz. évre . . .	6 frt — kr.
Efélvre	3 > — >
Negyedévre	1 > 50 >
Egy óra	— > 50 >
Egyes szám ára	8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

(Nádasy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Nem kaptok több fizetést.

Ez az ország vidéki néptanítóinak szól, kik elég merészek voltak remélni háromszáz forintnál nagyobb fizetést. Ezt a háromszázat még boldogult Eötvös József báró állapította meg mint minimumot 25 évvel ezelőtt; Csáky gr., Eötvös jelenlegi utódja nem akart eltérni a nagy elődje által minimumként megszabott határtól. Ő is csak minimumot, a legvalószínűbbat, akar adni, mert ennél már kevesebbet csakugyan nem adhatna; de a legkevesebb éppen elég a — meghalásra.

A kormánypárt egy részét bántotta a Csáky javaslata, s legalább száz forinttal akarta emelni a minimumot. Csáky fölfortyant és tárczáját kötötte a javaslat elfogadásához. Mit tehetett volna mást a szolgálhad? Megszavazta a régi 300 frtos minimumot. De hogyan? Ez az érdekes.

A 600 forintos minimumot a ház a szerdán lefolyt szavazásnál 76 szótöbbséggel elvetette, míg a 400 forintos minimum ellen csak 14 szótöbbséget tudott összehozni a kormánypárt, s így Csáky gr., aki az ő eredeti javaslatához tárczáját kötötte és még a 400 frtos minimumba se egyezett bele, 14 szótöbbséggel tarthatja meg a miniszteri széket. És ha a nem szavazott 34 ellenzéki jelen van a szavazásnál és beadja szavazatát, úgy csütörtökön, épp mikor a király udvarával a fő- és székvárosba bevonult, a kormány és párt megbukik vala.

De hát mi szüksége volt Csákynek erre a szótöbbségre? Úgy mondják: semmi

egyéb, mint hogy a kormány e szavazással meg egyszer es utoljára meg akarta próbálni a szavazó gépezetet, hogy jól működik-e, mielőtt belemegy a nagy munkába, az egyházpolitikai reformokba. Nos hát erre a próbára a szegény tanítókat használták föl próbaanyagul. Ha a kormánypárt szíve ezeknek a sorsán se esik meg s vérző szívvel bár, de mégis a szivtelen kormányval szavaz, úgy ez olyan trunkus, amivel falat lehet majd törni. Csakhogy az a kérdés, vajjon az a 14 szótöbbség elég vastag tuskó e, a melylyel falat lehessen törni? Mert az egyházpolitikai program se olyan természetű, hogy az a kormány pártját minden részletében együtt tudná tartani.

Egyébként hogy áll-e ez a mese erről a szavazási próbáról vagy sem, nem firtatjuk; mi ennek hijjával megelégszünk azzal a biztos tudomásunkkal, hogy Csáky tényleg ellensége a tanítósnak. Még soha tanító ügye a miniszternél jó elintézést nem nyert; a legnagyobb igazság mellett is a tanító vesztett, ha ügye a miniszter elé került. Honnan e gyűlölség? Csak onnan, hogy a tanítósnak minden szegénysége, minden földhöz ragadt mivolta mellett is az ellenzékekkel tartott, s minden látszólagos ingyentelensége mellett nagyon sok borsot tört már a közoktatásügyi miniszter úr és nagy tudományu államtitkárja orra alá.

Szegény tanítók, ti tehát megmaradtok szegényeknek; de hiszszük, hogy továbbra is becsületesekek, kik e szegénység mellett még nem adjátok magatokat az ör-

dögnek, mely a kormányt és pártját megszállta. A 300 frt minimum fölött pedig vigasztaljon meg benneteket az a tudat, hogy ha nektek 14 szótöbbséggel nem is szavaztak meg fizetés jobbítást, annál általánosabb többséggel szavaztak meg a képviselő urak önmaguknak 2400 frt fizetést és 800 forint lakbérátalányt, összesen 3200 forint minimumocskát.

A mameluk-párt negyedhivatalosa megjegyzéseket fűz a mi minapi vezércikkünkhöz, melyben ugyancsak az ő egyik cikke ellenében helyreigazítottuk az ő tendenciózus félremagyarázatait Erreth János képviselőnk politikai magatartását illetőleg. Rövid ötven soros cikkelyben még ennyi szándékos fordítást nem láttunk összehalmozva.

Úgy akarja föltüntetni a dolgot, mint ha mi régóta szükségét éreztük volna annak, hogy az Erreth indítványa dolgában nyilatkoznunk kell s az ő cikkét használtuk föl ürügyül, beismervén azonban, hogy tárgyalmaz miatt késett el, mert érdekesebb volt előttünk a Berdin-féle gyilkosság hü ismertetése, mint eme kényes kérdésnek bolygatása. Nem akarunk e csekély jelentőségű dolog miatt hajba kapni, s azért ezuttal nem nevezzük nevén ezt a különben nevetséges epeömlést, hanem kijelentjük, hogy az a cikkünk egyesegyedül a mamelukpárti fertályhivatalosának cikke által provokálva íródott, egyesegyedül neki czimeződött, mert az Erreth-indítvány dolgában nekünk másképp semmi szavunk se lett volna, csak fertályhivatalos fujta föl ezt a kérdést pártkérdéssé, hogy alkalma legyen zavarokat támasztani az ellenpártban, a maga pártját pedig fölírni gutaütöttségéből, amire neki tudvalevőleg nagy szüksége volna.

Egyedül neki szólván e cikk, megbocsát, ha a nála sokkal érdekesebb, mert aktuálisabb törvénytársi tárgyalást többre tartottuk — a

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Csak sztrájk segíthet.

Mélységes tenger telnék ki azokból a titokban hullatott könyvekből, a melyeket férji zsarnokság ontott ki millió feleség milliárd bánatos szeméből. Ha bájos hölgy olvasóimnál kezdve, s a mult farsangon fejkötő alá került eszkimó-asszonykánál végezve, megkérdezhetnék minden kis feleséget: mi oka annak, hogy oly gyakran ragyognak fénylő cseppek a sötét pillákon? — nem egy esetben lenne-e két szó a felelet: férjem zsarnoksága.

Az az hogy csak lehetne. Lévén azonban a nő a megtestesült türes, önmegtagadás és önföláldozás, száz feleség közül kilencvenkilenc nem fogná könnyhullatásának keserű forrása ként a férj zsarnokságát nevezni meg. Száz és ezer féle okkal próbálnák és tudnák fehérre mosni a — szerecsent. Álmatlan éjszakák, elfojtott sóhajok s nedves szempillák okairól és okozóiról hallgatnának az eper ajkak, ha azt kellene vádolni, a kit gyermekét ábrándjaikban

szívviláguk éltető napjainak tartottak. Ha ez a nap néha, sőt talán gyakran komor felbök mögé rejti is magát; ha sugarai nem oly éltető melegnek is mindig, mint azt az ábrándos leányka szerelme tavaszán érezte; — a világ csak ritkán fogja egy-egy asszonyka ilyen panaszát hallani: bizony, a leánykori édes álmokból sokszor keserű sívár a valóra ébredés. . . És ebben az elfojtott panaszban nyivánul a női léleknek legfenségesebb magasztossága: a türes, önmegtagadás és önföláldozás. E három szép erényt tartom én a nőiség szentháromságának, ez az, a mi előtt én — leborulok.

De vajjon észre veszik-e, elismerik-e a férfiek azt, hogy ők feleségeikben egy-egy türelmes angyalt, önmegtagadó szentet és önföláldozó mártírnőt birnak? Tessék elhinni, — különösen mások előtt — igen ritkán! Én legalább még nagyon kevés férjtől hallottam e kifejezést: kis feleségem az én mindenem; de annál többször e kifakadást: az asszonyra megy mindenem

Brr! . . . ilyen materiális gondolkodás. . . És maguk szép asszonyok még menteni tudják férjeiket? Igazán rosszul tezik; azok nem érdemlik. A helyett hogy szépítgetik fér-

jeik hibáit, jobb lenne jogos panaszukat a nyilvánosság ítélőszéke elé vinni. Vagy talán nem merik azt tenni? Nos hát megteszem én! A mit szép olvasónőim a legügyesebb interviu kereszttüzében sem mondhatnának ki nekem, le fogom azt írni én. Ezt annál is inkább tehetem, mert én nem állok férji hatalom alatt. Legföljebb férjeik fogják betörni a fejemet. Ez meg már szokás, ha igazat mondunk.

Ime az igazság: Száz feleség közül kilencven kilencnek zsarnoka, igazán férje csak egynek van!

Túlzott dolognak, kemény ítéletnek, és merész vádnak fogják tartani állításomat a — férfiek. Statisztikai adatokkal fogom azonban bebizonyítani, hogy a leplezetlen valót állítom olvasónőim elé; és meg vagyok arról is győződve, hogy ez adatok hitelességét egy feleség sem fogja kétségbe vonni. A férfiek osztályozása ez:

Minden 100 férj közül	
gyöngédtelen	10
féltékeny	10
szekant	10
kikapós	10
inyencz	10

közönség kívánságát tartván szem előtt — mint a vele való polemiait. Tehát nem a közgyűlés napjától tartogattuk függőben ezt a kérdést, mert erre nagyon rossz kifogás lett volna tőlünk annak a törvényszéki tárgyalásnak a leírása, esvén e két időpont közé majd két hét. Kifogásra nem volt szükségünk, de ha lett volna, ilyen ostobát még sem hoztunk volna föl. Egyébként, hogy a fertályhivatalos milyen érdekesnek találta a Berdin-féle ügyet, abból látszik, hogy mivel először éppen semmit sem közölt e tárgyalás lefolyásáról, bosszantotta az, hogy lap-tarsai hű ismertetéseket hoznak, s ekkor külön kiadást rendezett egyedül a Berdin-féle ügy tárgyalásáról. Ez a magas politikán kívül, minden egyéb zsurnálisza ténykedést nagyképű fontoskodással lenéző diplomata-újság külön kiadást rendez egy nyomorult rablógyilkos szép szemeiért!

A többire nézve válaszunk az, hogy Erreth magatartásával az indítványtélételek meg lehetünk elégedve, mert mint kijelenteni szerencsénk volt, ez indítványt teljesen a függetlenségi párt által elfoglalt álláspontnak megfelelőleg tette: A pártonkivülség dolgában konstatálnunk kellett, hogy Erreth megmaradt a programbeszédjében kijelölt határok között, mert a pécsi függetlenségi párt elveinek föntartása mellett épp ennek a programnak betartásához kötötte hozzájárulását Erreth jelöléséhez és támogatását a választási harcban. A fertályhivatalos tendenciózus félremagyarázásai miatt kellett ezt konstatálnunk, igazolván Errethnek az adott programjához való hűséget, s nem azért, mintha mi ezzel „a pártonkivülségnek lelkes hívei” közé szegődnénk, elcsapván magunktól a függetlenségi zászlót.

A mi a végső passzust illeti, melyben nekünk szemrehányásként veti oda, hogy pártot szolgálunk míg ő semmiféle párt szolgáltaiban nem áll, az a megjegyzésünk, hogy mi bár mindenben a függetlenségi párttal tartunk, de annak alárendelt, szolgálai közönsége nem vagyunk, a párt szervezetébe e lap föl sincs véve, teljesen függetlenül intézi dolgait, irányul tartván természetesen mindazt, ami a párt érdeke. Hogy a fertályhivatalos is büszkén mondogatja ugyan ezt, ezt elhiszszük neki, mert a pécsi kormány-párt megköszönve eddigi szolgálatait (?) tagjai által nem kívánja továbbra is hivatalosan megrendeltetni a lapot. De hogy a fertályhivatalos ismét óhajta szeretne ama párt szolgáltaiban állni, az épp az efféle rugdalózkodásokból ló-lábként tűnik elő a fekete köpeny alól.

A magyar kertészet és a bolgár kertészek Magyarországon.

A konyhára s házi szükségre való zöldséget eddig nálunk a vidéken házilag, városokban pedig hazai kertészek termesztették; azon-

pazarló	10
fősvény	10
hipokondrikus	10
unalmas	9
tehát a feleség zsarnoka	99

Tekintetbe véve már most azt is, hogy vannak férjek a kik a fenti táblázat tételeibe többszörösen is bejegyezhetők, — szinte csodálni való dolog, hogy a kilenczvenkilencz zsarnok férj közül még sem maradt feleség nélkül egy sem. Persze férj uraimék elég fifikusak csak a „holtomiglan” és „holtodiglan” után mutatni ki a lelkük feketeségét, a mikor az asszonyka már alig tehet egyebet, mint könyezni földult szivvilágának romjai fölött, sóhajtozni a leánykori rózsás álmok után s túrni Hymen rózsalánczának a — töviseit.

Ne túrják asszonyaim! A nőt a teremtés koronájává tette az alkotó. Minden, a mi e földi életben szép, bővülő, elragadó és üdvözítő, a nő lelkületében és bájaiban van összpontosulva. Épen ezért legnagyobb földi hatalom a nő. A feleségnek csak csak akarnia kell és uralni fogja a helyzetet. Egy mosolyukkal, egy csókjukkal, egy ölelésükkel rabszolgáikká te-

ban mintegy 30—35 év óta bolgárok jelentek meg, akik mint egyszerű kertészek városok és folyóvizek mellett, lapályokon, ahol könnyen jutni vízhez, televényes földeket béreltek, s egyszerű kutak készítésével, pár hamos lóval munkához fogtak — mintegy 10—15 bolgár napszamos — s természetnek korai káposztát, kelt, ugorkát, zöld paprikát, különösen sok savanyítani való tököt, aztán vörös hagymát, salátát és paradicsomot.

Hihetetlennek látszik, mennyire megkedvelte a városi munkás osztálybeli s különösen a falvakból holmi árucikkkel a hetivásárookra bejövő falusi nép az olcsónak látszó zöld paprikát, ugorkát, s különösen a tököt, s mily mohón veszi ezeket azon a pénzen, melyet árucikkeiért kapott. A falusiak emellett elhanyagolják saját kertjeikben a napi szükséglet termesztését és drága pénzen veszik meg azt, amit olcsón, kevés munkával, ugyszólván mellékesen maguk is előállíthatnak.

A bolgár kertészek olcsó munkásaikkal tönkre tették a vetemények termesztésével foglalkozó eddigi városi kertészeket s tönkre teszik az ország népét is. A bolgár kertészek dicsekedve mondják el, hogy egyik-másik 1000—1600 darab arany tiszta hasznót vitt egy év alatt haza, Bulgáriába.

Milyen kár ez hazánkra nézve! A nép egyrészt elhanyagolja a konyhakertészetet, másfelől a külföldre adja drága pénzét azért az említésre is alig méltó élelmi cikkért, mint pl. zöldpaprika, ugorka, vörös hagyma és tök. — melyet maga is előállíthatna.

Ha az egész országban így folyó gazdálkodást szemügyre vesszük, csak hozzávetőleg s a legcsekélyebb számítását véve föl, mondhatjuk, hogy ezáltal évenként körülbelül 50,000, sőt 80,000 darab arany erejéig károsodik az ország lakossága, s ez a pénz többé soha sem jő vissza az országba, holott itt a tizezredik ember sem látott életében aranypénzt. Az amerikaiak a pénznek ilyen kivitelét megtiltották a kínaiaknak, mert ebben a nemzeti vagyon megkárosodását látták; sőt 1882-ben törvényhozási úton tíz évre megtiltották a bevándorlást is a kínaiaknak, a bennlakók életviszonyaira nézve pedig megszorító intézkedéseket tettek.

Czélszerűnek látnám ezért, hogy a bolgár kertészek ne csak vendégképpen, s ne csak az arany-pénnel kihordása végett jöjjenek hozzánk, hanem telepedjenek le; szerezzenek pol-

hetik legzsarnokabb férjet is, ha előbb Zola modorában mondva, — arra őket mintegy éhessekké, szomjasokká tették. De ezt azután igazán megtegyék!

De mit és hogyan tegyünk? — kérdezik olvasónőim

A nélkül, hogy kétségbe vonni merészkedném az asszonyi leleményesség eleven sokoldalúságát, a méltatlan és jogtalan férji zsarnokság végleges lerázására kegyes engedelmeükkel ajánlani fogok egy módot. Lehet, hogy egyik másik olvasónőm részletekben már alkalmazza is. Ha még sem viktak volna ki sikert s a zsarnoki önkény még mindig elrabolja selyem pilláikról az álmot; ha szép szemeiknek bánat szülte harmatjától talán most is többször nedvesek a hófehér párnák, — tegyék meg a végső komoly, elhatározó lépést és — sztrájkoljanak!

A „Furcsa háboru”-nál is furcsább lenne ez a sztrájk. És ügyesen átgondolt taktikával végrehajtva, minden kétséget kizárólag ledöntené a férjek jogtalan kényuralmát, s rövid hét nap alatt a helyzet magaslatára emelkednék a feleség joga s az asszony tekintélye. Mert ne tessék

gárjogot, fizessenek adót, szerzeményüket költsék el itt, s gyarapítsák az országos vagyont. Ha pedig ezt tenni nem akarják: maradjanak otthon. Városi kertészeink, kik eddig a piacokat részben ellátták, nem állhatván ki a versenyt a majdnem ingyen dolgozó bolgár napszamosokkal, úgylis kénytelenek voltak kizárólag a virágkertészkedésre adni magukat; ami nem is csoda, mert egészséges versenyről addig szó sem lehet, míg a bolgárok nem köteleztetnek vagy a távolmaradásra, vagy a mi kertészeinkkel egyenlő terhek viselésére.

Pécs, 1892. április 5.

Fodor Antal
földbirtokos.

Hirek.

— **(Flórián patronus.)** Csütörtökön ünnepe volt a városnak, Flórián védszent napja, amikor jó időben körmenet indul a székesegyházból Flórián szoborhoz. Az idén a kút is elkerült a szobor körül, a körmenet is elmaradt az eső miatt s csak a székesegyházban mondták el a szokásos litániát és imádságokat melyek Flórián napra elő vannak írva. A város külső képe se volt nagyon ünnepies. Más időben a munka szünetelt e napon s az üzletek be voltak zárva. Az idén csak a valódi benszülöttek ünnepeltek, szünetet tartván munkában és üzletben, míg a bevándorlottak ignorálva a város ősi fogadalmát, igyekeztek minél hétköznapiabbá tenni Flórián patronus ünnepnapját.

— **(Hangverseny a tűzkárosultak javára.)** Most már annyit bizonyosat irhatunk, hogy a Pécsi Dalárda által rendezendő jótékony célú hangverseny e hó 15-ödikén lesz, s hogy azon Küry Klára, a népszínház tagja énekelni fog. Vele együtt jön Ladányi Sárka k. a., egy fiatal zongorásnő, aki Küry énekét kísélni fogja s magán zeneszámot is ad elő. A városban nagy számmal levő művészetkedvelők közül pedig egész gárda áll már szervezve arra, hogy a hangverseny érdekességét minél nagyobbra emelje. A részletes műsort majd akkor közölhetjük, ha Küry Klára is leküldte dalainak címét. A hangverseny iránt az érdeklődés impozáns. Az ötförintos helyek már egy nap alatt mind elkelték s az olcsóbb helyekért is ostrom alatt áll a Valentin féle könyvkereskedés. Azzal a hírrel ellentétben, hogy Küry Klára a szinkörben is föl fog lépni, megjegyezzük, hogy Küry csupán a Pécsi Dalárda hangversenyén énekel s a szinkörben semmi esetre sem léphet föl, mert a hangverseny után következő napon már játszania kell a népszínházban.

hinni, hogy a válópörnél nincs egyéb mód lerázni a zsarnokságot!

Nem szükséges a feleségnek a férjtől elválni, de a férjnek a feleségtől okvetlen meg kell válni a sztrájk idejében. Be kell szüntetni a feleségnek mindent, mi a férjnek örömet, élvezet és gyönyört okoz; meg kell tőle vonni mindent, a mi után vágyik, eped és sóvárog. S mind ezt csak rövid hét napig, s a következő módon tegyék:

Első nap szüntessék meg derült, aranyos kedélyük bájolón kedves jelenségeit. A férj enyelgése, bohóskodása daczára is maradjanak komolyak. Mosoly helyett ajkukon sóhaj, öröm helyett szemükben lehetőleg bánatos kifejezés legyen. Ha esetleg észre nem vétetnék, ajánlatos a férj jelenlétében pörölni a cselédséggel; elégedetlenkedni a szűk, sötét, léghuzatos lakás ellen; túrhetetlennek tartani a dohányfüstöt stb. szóval már a sztrájk első napján egy kis hidegséget, közönyt, s ha szükség egy kis daczot is mutassanak és éreztessenek.

Második nap szüntessék be asszonyi gyöngéd figyelmök és hitvesi szeretetüknek édes nyilvánulásait. A férj inggombjait berakni, nyak-

(A 25 éves vasut 25 éves állomásfőnöke.) Csütörtökön volt évfordulója a pécs-barcsi vasut megnyitásának, mely ünneplés alkalmat a pécs-barcsi vasutársaság ezúttal nem használt föl semmi jubilálásra, miután ez a vasut sem szorosan pécs-barcsi már, s állami kezelés alatt van. A régi pécs-barcsi vasutnak egyik derék tisztje, Schiebinger Ferencz pécsi állomásfőnök azonban, mint ilyen, joggal megünnepelhette az e minőségében betöltött 25-ödik év forduló napját: ő megmaradt főnöknek a pécsi állomáson ma, 25 év után is, mint ahogy megkezdte e hivatal viselését 25 évvel ezelőtt. Tisztársai csütörtökön ovációt rendezett a kedvelt állomásfőnöknek, kit Schneeweisz vasuti tisztviselő üdvözölt, az állomásépületi vendéglőben pedig bankettet rendeztek Schiebinger tiszteletére.

(A pécsi kereskedelmi és iparkamara gyűléséből.) Kamaránk május 2-án igen látogatott gyűlést tartott. A napirend előtt Littke József, elnök emlékeztetése hozta a tagoknak, hogy az utóbbi városi közgyűlésen városunk országgyűlési képviselője indítványt terjesztett elő, mely szerint azon esetre, ha a déli vasut államosíthatnák, kérje a város, hogy a kormány a dunántúli déli vonalak részére Pécs székhelyvel üzletvezetőséget állítson föl. Minthogy ezen indítvány a kamarai terület kereskedelmi, ipari és forgalmi érdekeit közelről érinti, javasolja, hogy a kamara a maga hatáskörében is tegye meg az üzletvezetőség megnyerésére a szükséges lépéseket s e tárgyban a kereskedelmi minisztériumhoz intézzen fölterjesztést, mit az ülés egyhangú helyesléssel el is határozott. Sajnálattal jelentette az elnök, hogy a 300 és 900 frtos utazási ösztöndíjra egy pályázó sem jelentkezett. A napi rend egyik fontos tárgyát Brázay Kálmán budapesti kereskedőnek a hazai kamarának megküldött s általunk is részletesen ismertetett körlevele képezte, melyben a kamarákat a cukorfogyasztási adó eltörlése iránt való mozgalomra hívja föl. Littke József elnök, tekintettel arra, hogy a cukorfogyasztási adótörvény végrehajtása, a pénzügyi ellenőrzésnek legtöbb esetben zaklatólag keresztülvitele miatt, különösen a kereskedőkre nyomasztólag hat, a cukorfogyasztási adó eltörlésére irányuló indítványt elvből helyesnek, a szabad kereskedelem szempontjából s a fogyasztó közönség érdekében is elhalaszthatatlannak tartja. Nem helyesli azonban, sőt határozottan veszélyesnek nyilvánítja az indítványban a cukorfogyasztási adó eltörlésére kontemplált módozatot, mely szerint a hazai fűszerkereskedők kötelezők magukat, hogy kizárólag hazai gyártmányú cukrot hoznak forgalomba. Eltekintve attól, hogy a kereskedelmi szabadságnak ily irányban való korlátozása általánosságban szinte kivétel is lenne, utal a Csehországban a magyar liszt ellen múlt évben lefolyt ismeretes ágitációra, mely nálunk nemcsak visszatetszést szült, hanem védekezésünket minden irányban fölköltötte. Az idegen cukornak kereskedelemvédegyleti sziz-

nezzettel való egyenes kizárása hazai piacainkról csak két élő fegyver lenne ma a bazánkból importáló országokkal szemben, mely kivitelünkre éppen örvendetes emelkedése stádiumában válhatnék káros hatásúvá. Nyomatékosan hangsúlyozta elnök, hogy ő hazánk fokozatos közgazdasági függetlenítésének mindenha lelkes szószólója, s tehetségéhez képest támogatója; hazafiúi kötelességének ismeri a kamara tagjaival együtt első sorban s ott, a hol csak iparunk fejlettsége ezt lehetővé teszi, mindenkor hazai gyártmányt szerezni be s ennek keletkezéséért a kamarán kívül is, bel- és külföldön odaadó buzgalommal elősegíteni: reánk nézve súlyos következményekkel járható áramlatba azonban a kamarát belevezetni nem óhajtja. Javasolja ennél fogva, hogy mondja ki az ülés, miszerint a Brázay Kálmán indítványában ajánlott eszközt nem pártolja, kívánatosnak tartja ellenben, hogy a cukorfogyasztási adó eltörlésének módozatai országos értekezletnek tartassék fönt s az elnökséget bízzák meg a kamara álláspontjának kifejtésével. Weiler és Eizer fölszólalása után az ülés az elnök indítványát egyhangúlag elfogadta. Schwabach Zsigmond indítványa értelmében a kamara elhatározta, hogy fölterjesztést intéz a keresk. minisztériumhoz az iránt, hogy az olyan államokból hitelesíten hordókban jövő bor, hol a literelési kényszer nem áll fönt, ha be nem pincéztek, a hitelesíten hordókban vasuton való továbbszállításra elfogadtassék, minthogy ezt a métermérték behozataláról szóló törvény egyenesen megengedi. Ezzel kapcsolatban a minisztérium figyelmét fölhívja a kamara arra, hogy a borra nézve az előző időben már összegyűjtött anyag fölhasználása mellett a súlymérték alkalmazását mielőbb rendelje el. A kamara továbbá Kéty községnek 2. orsz. vásár tartása, Vörösmarth község helypénzdijszabás módosítása iránt való kérelmét elutasítandónak, Szent Lőrincz község részére 2 újabb orsz. vásár tartását engedélyzendőnek mondta ki. A pécsi munkás betegségyelőz pénztár alapszabályait a törvénynek megfelelőeknek találta a kamara, azonban aggodását fejezte ki, hogy — ilyen szétforgácsoltván az erők — a kerületi pénztár főállását nem fogja e veszélyeztetni. A kamara végül a bölskei tűzkárosultaknak 30 frt, a fgerjéni árvizkárosultaknak 20 frtot, a nagy-atádi iparostanoncz munkakiállítás segélyezésére 25 frtot szavazott meg.

(Serpentin a Frúbeiszon.) A Mecsekegyesület legközelebb ismét egy új utat nyit meg a sétálva üdülni óhajtó közönség számára. Említettük már azt a kigyózó vonalat, melyet a Frúbeisz-dülő fölött a Mecsek lábához, a Kardos-útig tervezett a Mecsekegyesület. E terv kivételére a tanács megadta az engedélyt, s ez utat a folyó nyár alatt az egyesület el is készített. A Tettye fölött most vájják a sziklában a munkások azt a négy embernyi széles utat, mely a Tettye fonsikjáról a sziklafal tetejére, s onnét összeköttetésben a Kardos-útra vezet. A följárót az egylet vasráccsal látja el.

(Fölöszlő egyesület.) A 12 év óta fönálló szőlősgazdák egyesülete, miután a tagok száma megfogyott s a tönkre ment szőlők gazdái nem tartják szükségesnek az egyesülést — fölöszlök. A fölöszlást kimondó közgyűlést már egyszer összehívta az elnök, de a tagok nem jelentek meg kellő számban. Most újra egybe hívják a tagokat május 7-ére a városháza közgyűlési termében tartandó közgyűlésre, melyen esetleg a fölöszlás és a vagyon hovafor-dítása lesz kimondva.

(Örvendjetelek tüdőbetegek.) A gazdasági választmány kijelölte azokat az utcákat, ahol legközelebb köveztetni fog. A kövezés fogalma azonban újabban a macadam fogalmába zsugorodik össze, s ennél fogva az impertinensül rossz pécsi macadam utak meg fognak szaporodni. Lészen pedig rendes kövezés (?) a Kis-Flórián utcában, macadam a fölso-vámház-utca első szakaszában, a Szepessy-utcában és a petrezselyem-utcának a nyil-utczától az Árpád-utczáig terjedő részén. Az Árpád-utczának a Radonay-utczától a bárány-utig a város a háztulajdonosok terhére gyaio-gjártót tétett le.

(A vinczellérképező intézet keservei.) Pécsen tudvalevőleg a vinczellérképező intézet fölállítására képezi a szőlősgazdák óhaját. Az állam hajlandó is volna hozzájárulni ennek költségeihez; de az állam fikus és előbb tudni szeretné, mennyivel járul hozzá a város. A földmívelési minisztérium megbízottja, a pécsi szőlészeti fölügyelő kérdészködésére a város az mondta: „Az intézet fölállítására közszükség, adjon hozzá a megye is; egyébként tudni akarjuk, hogy mit ad az állam?” A megye azt felelte: „Az intézetet a városban állítják föl, rukkoljon ki a város; egyébként tudni szeretnők, mit ad hozzá az állam?” Már most három kérdés előtt áll a vinczellérképező intézet, s egyikre sincs felelet. Így van az, mikor az állam a valóban közczélokra mindig a társadalmat vagy a törvényhatóságokat pumpolja meg s önmaga lehetőleg kibúvik a kötelesség alól. A már gyakran fölült municipiumok, testületek és közönség nem mernek nyilatkozni, nehogy ismét többet vállaljanak magukra, mint a mennyi méltányosság szerint tőlük megvárható volna s így a kormányt a nagyobb kötelesség alól ismét fölmentsék.

(A fölso-sétatér kibővítése) A gazdasági választmány szerdai ülésében Piacsek Gyula indítványozta, hogy a város tegyen lépéseket a püspöknél a fölso-sétatér nyugati részébe beékelődő püspökkert odaajándékozása végett. A sétatér arányos kibővítéséhez a püspökkertből legalább is annyi kellene, amennyi a második fasornak kiegészítésére szükséges. Mi ugyan vajmi keveset bizunk abban, hogy ezt a kertrészt megkapja a város, mert az eddigi hasonló kísérletek is eredménytelenek voltak s nem hiszszük, hogy azóta az aulában másképp gondolkodnának.

kendőjét megkötni, reggelinél a kávé, théat édesíteni egyszerűen feledjék el. Az ebéd idejét a rendesnél későbbre, a vacsoráét korábbra tegyék. A férj csókját, ha el is fogadják, de tüntetőleg ne viszonzazzák. A bizalmas és gyöngéd „babus“, „muczus“, „szivem“, „lelkem“ titulusokat következetesen kerüljék, s félre magyarázhatlan hangnyomattal a „maga“ és „uram“ szót használják.

Harmadik nap egyszerű és migrénnel komplikált főfájás ürügye alatt megköstol-tatják férjeikkel az egyedül étkezés keserű falatját. A déli- és estebéd fogásait gondosan a zsarnok nem kedvelt ételeiből állítsák össze. Nagyobb hatás biztosítására minden néven nevezendő fűszer a két szélsőségben alkalmazandó. Az ebéd utáni piccoló önként érthetőleg elvonatik.

Negyedik nap lehetőleg csoportosítva meszelést, szobasúrolást, általános takarítást és nagymosást megfosztják a kényurat megszokott otthoni kényelmétől. A háznak illetén fölfordulása kihatóván a konyhára is, utóbbi hideg jellegűvé lesz. Hogy esetleg inyencz férjeik minél jobban érezzék a kis feleség süttének-főztének hiányát, az ebédül szervirozott aludtejes köcsög

mellé garnirungnak odatehetik a — pinczekulcsot is.

Ötödik nap megragadva minden kínálkozó alkalmat, a legerősebb fajtából törnek bort a fennhordott férji orr alá. Követelik a konybapénzt, s fizetendő számlákkal terítik be dolgozó asztalát. Ketté törülük kedves tajtpipáját, s véletlenül a frissen érkezett ujsággal gyujtanak kályhába. Hideg, rövid feleleteket adnak a férj kérdéseire, de annál hosszabban néznek ki az ablakon, s meleg érdeklődéssel olvassák Zola Nanáját. Későn kelni, s korán feküdni már azért is ajánlatos, hogy demonstrálva lássák a férjeik azt, hogy a kinek a házas élet dualizmusában terhei vannak, az jogokkal is bir . . .

Hatodik nap tekintélyük és jogaik érdekében bizonyítják a férjek által annyiszor lehetetlenségnek minősített asszonyi önmegtartóztatást: t. i. hallgatnak. És e szerepükben oly álhatatosnak kell lenniök, mintha csak azt Rákosi Szidi tanította volna be. A férj minden zsörtölődését, pattozását, kitörését néma közönséggel ignorálják. Igaz, hogy ez kissé nehéz lesz, de eredményes. A férjek tekintélyes százaléka

meg fog szeppenni, hogy a „Tékozló fiu“-t „Tékozló férj“-jé travesztálják és a műkedvelő házi barátok közreműködésével a némaságot állandó műsoron tartják. Szóval észre fogják venni, hogy a kard hüvelyében is csak fegyver marad.

Ez volna szerintem a sztrájk mikéntje. Önként következik azonban, hogy ezen sztrájk a körülményekhez képest részleteiben tetszés szerint változtatható; a jogok elismerése, s követelések teljesítése esetén pedig az általam tervezett hét napon belül is beszüntethető. De legyen óvatos, elővigyázó minden asszony. Ha megtörték a zsarnokot, ha megdöntötték a kényuralmat, — egy ilyenforma legújabb tizenkét ponttal ismertessék el és biztosítsák jogaikat:

1. Kívánják a szólás szabadságot, hitvesi jogegyenlőséget, az egységes férfi kassza eltörlését.
2. A házartos kritizálás föltétlen beszüntetését, — különösen idegenek előtt.
3. Szórakoztatást ha kettecskén, udvaroltatási jogot, ha társaságban vannak.
4. Szakácsné, szobaleányt, — szükséghez képest dadát és pesztrát.
5. Nyilt kontót a divatárusnál és varrónőnél.

— **(A nőegylet a tűzkárosultak javára.)** Veszprém város. Zomba és több falu tűzkárosultjai javára a pécsi nőegylet által. hó 7-én, vasárnap fog a római kath. egyházak bejáratainál a könyöradományok gyűjtése eszközölni. Ezen alkalommal a belvárosi templomban a fél 12 órai mise alatt Denkné Vízkelety Fennena Gounod „Ave Mariá“-ját énekli, orgonán és hegedűn kísérik Simacsek és ifj. Rieppel; a lyceum-templomban a 9 órai mise alatt Girardi Rezső énekli „O salutaris hostiae“-t, orgonán kíséri Eckhardt; az irgalmasok templomában a 8 órai mise alatt dr. Egry Béláné énekli a Schubert-féle „Ave Mariá“-t, orgonán kíséri Hoffer Károly; az apácák templomában a 8 órai mise alatt Baudisz Helén a Marchese féle „Ave Mariá“-t énekli, orgonán kíséri Jaksch.

— **(A sétatéri kioszk)** tehát a télre mégis elkészül. Minden jel arra mutat, miután a helynek s az épületben állítandó helyiségek rendeltetésének tanulmányozása végett a gazdasági bizottság külön bizottságot küldött ki, mely mindenekelőtt helyszíni szemlét tart, s miután hihetőleg megállapodásra nem fog jutni, tehát önmagából kiküld egy másik albizottságot. Ez rábízta a mérnökre, a mérnök megcsinálja majd a tervet, ki is választja a helyeket úgy, ahogy legjobbnak gondolja, jobban mint az a kis és nagy bizottság — hanem csak nem olyan hamar, mert egyéb dolga is van. Hanem a télre talán mégis lesz nyári kioszkunk az alsó sétatéren.

— **(A Szepessy-szobor)** talapzatát, mint a napokban lennjárt Kis György szobrászsal a mérnöki hivatal megállapította, július elején kezdik alapozni s aztán a talapkövet reá helyezni. A bronzba öntött szobrot augusztus közepén állítják föl a talapzatra, s így a leleplezés még jóval október elseje előtt végbe mehet.

— **(Kiss György és a pécsi színház.)** Az építendő színház facadeját két álló szobor-alak, egy szoborcsoportozat és három mellszobor fogja díszíteni. E szobrok készítésére Kiss György vállalkozott s valószínűleg őt is bízzák meg vele. A három mellszobor iránt még — úgy tudjuk — nincs megállapodás, hogy kiket ábrázoljanak. Mi azt ajánljuk, hogy Katona József, Szigligeti Ede és Csiky Gergely mellképét ábrázolják a szobrok, mint olyanokat, akik drámairodalmunk három külön szakának kiváló alakjai voltak.

— **(Színházi műsor.)** Ma szombaton: „Madaras“ Zeller 3 fől. operettje, részben új szereposztással, a mennyiben Postás Milka szerepét Szathmári Zsuzsa, Ádámét pedig Sz. Nagy Imre játsszák; a többi szereplő a régi marad. Vasárnap: „Fehő Klári“ Rátkay László 3 fől. népszínműve, a főszerepekben Peterdi, Szathmári Zsuzsa, Földvári, Dezséri, Végh, Zombori Ilona, Kalmár Piroska, Ballával. Hétfőn: „Nóra“ Ibsen Henrik 3 fől. színműve.

Közreműködnek e darabban: R. Balog Etel, Pethes, Peterdi stb. Kedden: „Szultán“ Verő György 3 fől. operettje, negyedszer. Szerdán: „Könyvtárnok“ Moser 4 fől. vigjátéka, a multkori szereposztással. A legközelebbi újdonság Vidor Pálnak az „Apja lánya“ című 3 fől. eredeti népszínműve, új dalokkal, mely csütörtökön kerül először színre. Somogyi Károly színigazgató, ki az idén még egyszer sem játszott, közelébb a „Vadörzök“ című vigjátékban lép föl e szezónban először. Sorau-ot fogja játszani, melyet nálunk ő teremtett meg. Előkészületen a következő darabok vannak: „Könyves Kálmán“ Jókai Mór 5 fől. drámája; „Dolovai Nábob leánya“ Herczeg Ferencz új színműve; „Társaság-ból“ vigjáték; „Fanchon asszony leánya“ francia új operett.

— **(Öngyilkos asszony.)** A bányatelepen Bendl Ferenczné, egyik bányamunkás felesége csütörtökön fölakasztotta magát. Tettének okát nem tudják.

— **(Az új nikkelpénzek.)** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök, a koronaértékre szóló nickel-érmek forgalombahozatala és az o. é. huszkrajczáros ezüstváltópénz bevonása tárgyában a következő rendeletet bocsátotta ki:

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. kir. pénzügyminiszterével létrejött megegyezés alapján, a magyar kir. állami pénztárak a koronaértékre szóló nickel-érmeknek, nevezetesen a nickel huszfilléreseknél és a cs. kir. állami pénztárak a koronaértékre szóló nickel érmeknek, nevezetesen a nickel huszfilléreseknél és tizfilléreseknél forgalomba hozatalát ez évi május hó 1-jén kezdik meg. A magyar és ausztriai veretű nickel-érmek a törvény értelmében névértékekben és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknel a huszfilléreseknél tiz és a tizfilléreseknél öt ausztriai értékű krajczárral számítva, fogadandók el. Az állami és egyéb közpénztárak a nickel-érmeket öt o. é. forintig, illetőleg tiz koronáig terjedő összegekben fizeteskép elfogadni tartoznak. Ugyiszintén a magánforgalomban senki sincs kötelezve nickel-érmeket öt o. é. frtnál, illetőleg tiz koronánál nagyobb összegben fizeteskép elfogadni. A m. kir. központi állampénztár, a budapesti és zágrábi állampénztárak, nemkülönb a váltópénztári teendőikkel megbízott debreczeni, eszéki, fiumei, győri, kassai, kolozsvári, nagyszombati, pozsonyi, szegedi és temesvári kir. adóhivatalok nickel-érmeket minden összegben elfogadnak más törvényes fizetési eszközre való átváltás végett. A koronaértékre szóló nickel-érmek kiadásának arányában a m. kir. állampénztárak a huszkrajczáros o. é. ezüst váltópénzt be fogják vonni. A be nem vont huszkrajczáros o. é. ezüst-váltópénz eddigi törvényes forgalmát további intézkedésig megtartja.

Művészet, Irodalom.

A szinkörből. Kedden a „Szultán“ ismét telt ház előtt került előadásra, a mi — úgy látszik — nem gátolta a közönséget abban, hogy szerdán „Az új házi-úr“ című Chivot-féle bohózat előadására is eléggé meg ne teljék a szinkör. A trivialisokkal tele bohózat, melytől azonban nem tagadható meg, hogy Chivot, a kacagató helyzetek mestere írta, állandó derűtségben tartotta a közönséget. E derűtség fölkelésében sok része volt különben Dezséri (az új házi-úr) és Follinus (Riffardini tenorista) játékanak, valamint érdeme volt ebben a Zombori Ilon, Katona Róza, Sárdi, László, Rónai és Szendrői Ella által nyújtott kitűnő összjátéknak. — Csütörtökön a városi ünnepre való tekintettel „Spitzer Régi“ népszínmű (recte: fővárosi életkép) került színre. Az Almási Tihámér ilyenfajta drámai termékeiről tudjuk, mit kell tartanunk; e vélemény súlyosítására még fölhozzuk, hogy ebben a darabjában pláne egyházpolitikai problémákat feszeget, — képzelhető milyen megoldással. A Spitzer Régi szerepében, aki tulajdonképpen univerzális mentőangyal, Szatmári Zsuzsi forgolódott. A rekedtségnek még ezuttal hallható utónyomaival küzdve is csinosan énekelt néhány dalt, melyek közül a karzat többit megismételtetett. Hangja nem nagy erősségű, de kellemes csengésű. Dezséri, Kömüvesné, Szendrői Ella, Sárdi, Balla, Földvári

komoly igyekezettel fáradtak azon, hogy e drámai képtelenséget elfogadtassák a közönséggel. Polgár és Parányi pedig egy rövid jelenésben olyan ellenállhatatlan komikummal ábrázoltak két izraelita polgártársat, hogy a közönség harsogó kacaj közt frenetikus tapsban tört ki a jelenet után.

VEGYESEK.

Brillians és gyémánt ékszerek, uri és női aranylánczok, legszebb és legfinomabb arany és ezüst órák, ezüst evőkészletek és dísztárgyak. Arany karlánczok és jegygyűrűk, úri és női gyűrűk, brillians opal, corall és granat nyakfűzerek, francia salon iroda és ébresztő órák gyári áron kaphatók **Schönwald Imre** ékszerésznél Király-utca Hattyu épület.

Miniszteri mezeirendelés. A m. kir. földmívelésügyi minisztérium 1916.93. sz. rendeletével Maranics Rajmár helybeli rézöntő saját gyártmányu „Villam“ nevű Peronosporapermetezőiből, meggyőződve annak versenyképességéről bármily külföldi permetező-gépekkel, valamennyi vinczellériskola részére rendelést tett. Ebből is kitűnik, hogy külföldi gyártmányra e tekintetben szükség nincs.

Csarnok.

II. A fekete gyémánt országában.

Írta: Hoffmann Géza.

Dalra ébred a természet, virágok myriádjai kéjesen emelik föl illatozó kelyhökét, a melyen az éj harmatja még ott csillog szivárványos fényben, — annak a gondos atyai kéznek műve, mely az élet nemtője, melynek mindent köszönhetünk s melyet az emberi kedély naponként áhitatos imáiban dicsőít. A mit bírunk, a mit igényeink kielégítésére általalakitunk, mind azt tőle nyerjük, tőle tanuljuk; mert találunk-e emberi alkotásaink között valami újat, eredetit, melynek hasonmását a természet ne rejtené? Állíthatunk-e elméleteket, szabályokat, a melyek a nagy mindenségben lépten-nyomon alkalmazva ne volnának?

Annak a hatalmas gőzgépnek, mely zajosan hirdeti az emberi elme hatalmát, a tudomány örökkévalóságát, mielőtt mindennapi munkáját végezné, a gépész gondosan megvizsgálja minden részét, a surlódó fölleteket olajjal táplálja s csak azután adja által a munkának, az iparnak, a termelésnek. S az a jó természet, az a hatalmas erő, nem cselekszik e hasonlóan, a midőn sötét szemfödöt borít a földre, mintha titkon akarná végezni áldásos művét? Édes szender közepette üditő harmattal frissíti föl a munkás tagokat, a föld millió és millió teremtményét, mely egy láncszemet képezve alkotja a közös érdeket, a nagyszerű, megfejthetetlen mindenséget. Nincs e földön egy porszem, melynek értelme ne volna, nincsen ok, mely önmagában ne rejtené az okozatot, — egy hatalmas algebrai művelet, a melynek minden tényezője, szigorú következetességgel együttvéve adja a végső eredményt.

S így bizvást mondhatjuk: az emberi lélek hasonmása annak a titkos erőnek, mely a természetben nyilvánul; s ki a lelket vizsgálja, figyelmét a természet alkotásaira egybevetve irányítja, mosolyogva üdvözli hasonmását, mint az érzéki alak, a víz tükreben reflex képét.

Tekintsünk csak végig a nagy emberi társadalmon, kísérlük figyelemmel a kora reggel munkájához siető munkáscsoportokat, mily szétágazók ez utak, mily ellentétesek az érdekek, s mégis mindenik egyben találkozik, mindenik kör csak azt a láncszemet egészíti ki, mely az ember létért való küzdelmét, azaz létjogosultságát adja.

Az ébredő nap első sugarai üdvözlik a munkájába siető bányászt is. Az élet, az a pezsgő élet, az a folytonos tevékenység, melynek mozgató ereje a kenyérkereset, lassanként ismét megindul; az óriási gépszerkezet minden része, minden kereke forgásba jő s végzi kiszabott munkáját.

A bányászt azonban nem vonja a pacsirta vidám éneke ki a szabad mezőre, a rigó erőteljes füttyje az erdő csábító magányába, őt a fából készült kopogó (deszka szál, dróton fölfüggesztve) mélabús szava hívja oda le, a még ködbe borult völgybe.

6. Egyenlőséget bál, hangverseny és színház látogatásban.

7. Hetenként legalább három látogatás lehetőségét.

8. Havonként legkevesebb egy estély rendezését.

9. Minden évben hat heti fürdőzést.

10. Leveleiknek föl nem bontását.

11. Elfizetést egy regény-folyóíratra.

12. Ezután legyen feleség és férj között állandó szeretet és zavartalan házi béke!

*

Hölgyeim! Vegyék tudomásul, hogy én békés természetű ember vagyok. Mult farsangon 12 bálban 24-szer kerültek tyúkszemeim a parkett és idegen cipő sarok közé. Mind annyiszor én kértem pardont! Hevesebb vérmérsékletű ember ugyan annyiszor duellált volna. Nekem nem természetem a vér ontás. Tájékozásul ezt férjeiknek tudomásukra hozhatják. De ha a férjek bulgár divat szerint megmerényleteznének, bájos olvasónőimért a mártírságot önzetlen békétűréssel fogom tűrni és viselni: mert hiszem, hogy száz zsarnok férj közül engem a kivételes egynek tartanának, ha t. i. feleségem — volna.

Két — e s s.

Örökös élet, örökös munka helye az.

Nincs ott pihenés, nincs ünnep, nincs percz, hogy a karcsú kémények csak egyike is ne eregetné lomha füstjét, hogy templomi nyugalom honolna, a mikor még a szellőztető gép egyhangú zümmögése, vagy a vizemelő hatalmas bűgása se törné meg az általános csendet.

S az a sürgés-forgás, mely kint e szép völgyben uralkodik, folytatódik annak belsejében, a föld kérgében mintegy 250 m.-nyire.

A hatalmas épületek, pirszénkemenczék, áthidalások, kigyózó vasuti vágányok, siklók, mind-mind a munka, az ipar jelenlétét hirdetik mind a legélelkebb, a legtevékenyebb élettről tanuskodnak.

Az emberiség, hogy igényeit kielégíthesse, benépesíti e kies fekvésű völgyet, fölismerte annak kettős értékét, a midőn a viruló, illatos külszin talaját megvizsgálván, benne a széntermelő korszakok jellegének egyikét fölismerte. Óriási terület, hatalmas S betű, mely Pécs városától kezdődőleg, Mecsek hegység tövében Vasason túlig, önmagában rejti a legértékesebb kincset, mely az ipar, a közlekedés lelke s a tudomány hatalmas eszköze — a fekete kőszén!

Szép hazánknak egyik legértékesebb területe, melyet nemzetgazdászati szempontból is igen nevezetesnek, igen érdekesnek, tudományra való tekintetből kimeríthetetlennek mondhatunk, mert hiszen általánosan elismert dolog, hogy „míg Spanyolországot szegénynek tette az arany, Angliát dúsgazdagságra juttatta a vas és kőszén.” Milyen értékes lesz pedig e föld-darab nemzetiségünkre, ha visszaadatik a magyar kulturának, a magyar nemzetnek nyelvében úgy, mint szellemében.

Ne ütközzünk meg azonban rajta, hogy egy idegen világ él a legmagyarabb föld közepén, idegen kultúr-fölfogásával, tradícióival, ott hol a magyar faj szeretet oly impozánsan domborodik ki. Talán éppen azért olyan, mert a magyar közönség soha se tekintett érdeklődéssel feléje; talán azért lett olyan idegen a bányászat magyar hazánkban, mert árvaságra juttattuk, mert mostoha gyermeke volt a régi idők gazdag magyar nemzetének, mely szépet, bőségest talált a külszin viruló mezében, s ki törődött volna azzal, hogy beletekintsünk az anyaföld belsejébe is, vajjon nem rejt e olyat, amit haszonnal lehetne értékesíteni s ami iparunk fölrendülését, nemzetiségünk szilárdulását, pénzgazdaságunk értékét nevelné.

Az idegen szellem ma már csak látszólagos. Egy sötét korszak romjain állunk, melyből a maga méltó fényében, ifjú erejében emelkedik ki a nemzeti érzület, izmosodva, készen a nehéz, de magasztos munkára: a magyar bányászat. Tekintsünk érdeklődéssel végig, hiszen ma már mindent meghódított a magyar szellem, mi társadalmi teréhez tartozik; foglalja el ezt az őseredeti termelést is, mely igazi kincs, mely oly hálás ahoz a néphez, a melyik érdeklődéssel fordul feléje, fölkarolja s műveli. És a látottak, a tapasztaltak meggyőznek arról, hogy szép annak a fekete gyémántnak útja eredeti fekvő helyétől kezdve mindaddig, a míg nemzetgazdászati erejét közvetlenül is bemutathatja. Járjuk végig a kies völgyet, melyben a kellemetlen port gazdagon pótolja az a kellemes tudat, hogy nemcsak gazdaságilag értékes része a fekete gyémánt hazánknak, de értékes része kulturális, nemzeti szempontból, a midőn ezer és ezer idegen ajkú szülők gyermekeinek ajkáról fölhangzik oly biztosan, oly édesen a magyar üdvözlő szó.

Aknába való szállásunknál még a német „Glück auf!” fogad. Intő üdvözlés, hol a szerencse változatosságára van bízva száz meg száz élet; hol a balsors százezer érdeket semmisít meg s ugyanannyit egy fordulattal emel ki a homályból.

De mióta a kétely érvényesítő élesítő erejét, mióta a tagadás öntudatra serkentette az emberi tudásvágyat, a bányász életpályája is létért az ábrándok teréről s a reális irányba, kiáltotta: szerencse a munkában, tudományban, tiszta ismeretben! Régebben félnie kellett a bányásznak a föld minden elemétől, rettegve zsákmányolta kincsét; perczről-perczre tengette életét s fohaszkodott a szerencséhez, hogy el ne hagyja, csak addig kísérelje, amíg elérte kincs-szomja a határt. S így jutottunk el a mai napig, a mikor nem a szerencséhez, de a tudományos alaphoz fordulunk; mert van-e az ember kincs-szomjának határa, létezik-e azon állapot, a mikor

ki van elégitve minden kívánságunk, minden igényünk? Gyönyörködünk hosszas hegymászás után, a természet bűbájában, elégűlten szemléljük a messze rónát, mely alázattal simul a hegy lábához, fensőség büszkeségével a fehérítő falvakat, a gyárak füstölő kéményeit. Fölöttük vagyunk, szemünk uralja a tért, — de elegendő egy tekintet oda, hol az ég összeborulni látszik a földdel, s hol a sejtelem homályába vész látó körünk. Egy tekintet a merészen repülő sasra, mely büszkén emelkedik a levegő hullámain s már ott van az elégedetlenség szelleme, mely azt suttozza: előre, előre!

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A selyemipar Baranyavármegyében.

— Bezerédy Pál orsz. fölügyelő jelentése. —

(Folytatás.)

Baranya vármegyében is még mindig számosak az esetek, a melyekben jogosulatlan, sőt eléggé sajnós, de többnyire rossz indulatból a közhelyeken álló szederfák részben kivágatnak, részben megrongáltatnak olyannyira, hogy azok elpusztulása elmaradhatatlan, és mely vésések megtorlása végett, hatósági intézkedésekre volt szükség.

Azon községek, hol ily esetek még a legutóbbi időben is előfordultak, a következők: Csúza, Vörösmart; a pécsi járásból Németi; a siklói járásból: Uj-Bazdán; és a szentlőrinczi járásból Katádfa.

Bárki is tehát, csak a közjónak tesz legjobb szolgálatot s így hazafias kötelességet teljesít, ha a közhelyeken álló fáknek — melyek valóságos közkincsnek tekinthetők — tudomására jutott rongálását akár az illető főszolgabírónál, akár pedig az orsz. selyemtenyésztési fölügyelőségénél rögtön bejelenti.

Meglehet győződve bárki is, hogy a ki derített farongások szigorú megbüntetésével ezen visszaéléseknek határozott gát vettetik.

Ezek után csak röviden ismételhetem, miszerint selyemtenyésztésünk hanyatlásának legfőbb oka — mint azt már fentebb is érintem — a szederfa hiánya.

Minden törekvésünket tehát elsősorban oda kell irányítani, hogy szederfa-állományunkat növeljük.

A selyemtenyésztés meghonosítása és a szederfatenyésztés emelése érdekében elismerésre és követésre méltó példával buzgólkodnak: a baranyavári járásban Csúza és Karancs, a mohácsi járásban Mohács, a siklói járásban Nagyfalva, Piski és Viszló községek érdemes előjáróságai.

Azonban, legjobb igyekezetünk mellett is, ez irányban célt csak több idő multával érhetünk el; mert végre is a szederfának nőni és fejlődni kell, míg eléri azon kort, a melyben a selyemtenyésztés céljaira lombot adhat.

Addig tehát, míg szederfa-állományunkat céltudatos, erélyes és kitartó működésünkkel a megfelelő fokra emelnünk sikerül, egyéb rendelkezésünkre álló módokhoz is kell folyamodnunk, hogy selyemtenyésztésünket a fenyegető veszély ellen megóvjuk.

Erre nézve első feladatunk, hogy a rendelkezésünkre álló szederfák leveleit lehetőleg kihasználjuk és elhárítsunk minden oly körülményt, mely a különben is eléggé érezhető szederfalevél hiányát még jobban növeli.

Ilyen körülmények a következők:

Még mindig fordulnak elő esetek, hogy egyesek daczára a belügyminiszterium 1883. évi 60972. és 1887. évi 15,874. sz. a kelt rendeleteinek, még a jelen nehéz időkben is elég lelketlenek arra, hogy szegénysorsu polgártársaikat a közutakon, köztutakon, utcák mentén általában közhelyeken álló szederfákról a levélszedésben részben veszélyes fenyegetéssel és tetteges bántalmazással, részben pedig az által gátolják, hogy a szederfák lombjait mézszel vagy petroleummal lelocsolják.

Sőt nem egy esetben tapasztaltatott, hogy a szegény selyemtenyésztő, különösen ha az utcák mentén álló szederfákról lombot szedett a tenyésztéssel nem foglalkozó vagyonosabb osztály által gúnyoltatott és gyalázott; mi által a tenyésztő, habár tudja is, hogy közhelyeken álló szederfákról a lomboszedést a törvény biztosítja neki és ezen jogának gyakorlásában a hatóság által oltalmazva lesz, mégis vissza-

riad és később lemondani a selyemtenyésztés után várható keresetéről, mintsem hogy a vagyonosabb osztály üldözéseinek a társadalmi életben magát kitegye.

A lomboszedési gátlások egyik vagy másik módja tapasztaltatott a legutóbb lefolyt selyemtenyésztési idény alatt a baranyavári járásban: Csúza és Baranyavár, a hegyhádi járásban: Gadány és Némedi, a siklói járásban: Gyüd, K.-Szt-Márton, Regenye és Szt-Lőrincz községekben.

Továbbá: találtak községek, melyekben a létező eperták arányához képest, a selyemtermelők száma csekély, és községek, melyekben a tenyésztők száma sokkal nagyobb, mintsem hogy az aránylag csekély szederfák a lomboszedéssel fedezhetnék.

Ily esetekben az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség, nehogy a felesleges szederfalomb felhasználatlanul maradjon akkor, amidőn a szomszéd község számos tenyésztői lombhiányban szenvednek, az illető főszolgabírákat szokta megkeresni az iránt, miszerint sziveskednének a szederfalomb bőségében levő községeknél oda-hatni, hogy szederfáik lombfőlöslegét a szomszéd községbeli szegény selyemtermelőknek átengedjék.

Őszinte köszönettel kell beismernem, hogy a járási főszolgabíró urak az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség ez iránybani megkereséseinek a legjobb indulattal megfelelnek; sajnós azonban hogy akadnak községek, melyek a lomboszedésre az engedélyt különféle ürügyek alatt pusztán irigységből, megtagadni nem atalják.

Másrészt igaz, hogy sok esetben maguk a tenyésztők követnek el saját érdekeik ellenére vétkecs visszaéléseket az által, hogy lomboszedés közben a fákat ép nem kímélik és egész ágakat tördelnek le, csakhogy azokról a levelet — a fa árnyékában elhelyezkedve — kényelmesen szedhessék le. Igaz, hogy a legnagyobb vigyázat mellett sem kerülhető el, hogy lomboszedés közben kisebb galjak le ne törössenek; de ezen kisebb galjak letörése a fának ártalmára nincs különösen ha a tenyésztés bevégeztével azonnal, a törést szenvedett ágak éles kerti ollóval visszanyeszetnek.

(Folytatása köv.)

A vetések állása és a mezőgazdasági

állapot április 16—29-ig a földmivvelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Már az utóbbi években is, 1891 és 1892-ben, április havában az időjárás szeszélyes volt, de a most lefolyt áprilisa nézve a szeszélyes helyett azt lehet mondani, hogy rossz volt, mert úgyszólván a mai napig az egész hónapban egy pár órai kisebb helyi esőzéseket kivéve, eső nem volt, hanem annál többször hó, gyakran hózivatar és állandóan északi szél hideg (3—7 fok R.) időjárás. A multkor közölt jelentésünk nyomán megemlékeztünk arról, hogy a gabonavetések szenvednek, s hogy az abnormális időjárásban a növényzet vagy nagyon lassan fejlődött és néhol változatlan, vagy általában hanyatlak. A lefolyt két héten is sokat panaszkodtak a gazdák a buza hanyatlásáról; tömérdek jelentés érkezett a rozs, árpa és repce ritkulásáról. Néhol a vetések tetemes részét, mivel tönkrement, föl kellett szántani. Igen természetes, hogy ha a több mint hat heti szárazságot még idejében bő csapadék és meleg idő váltaná föl, a megmaradt vetések javulását bizton remélhetnők és különösen a buzavetésekét, a melyek országos átlagban véve még aránylag a legjobban túrték a kedvezőtlen időjárást. A kikelt tavasziak közül az árpavetések szenvedtek legtöbbet; a zab még meglehetősen, de épp úgy, mint a többi tavaszi, ritkán és egyenetlenül kelt. A szárazság és zord időjárás némely részén az országnak a veteményezést lehetetlenné tette. Az ország több helyén, különösen az Alföldön, a tengerit és répát is elvetették, a burgonyát pedig elültették. A dohánypalánták, a hol jól öntözték, jók. A takarmányneműk hiányát a gazdák mindinkább panaszolják; legelő és réti füvek hiányában mindenféle póttakarmányt használnak az állatok etetésére. A gyümölcsfákat is nagyon megviselte a zord idő, mindazonáltal néhol, különösen ottan, a hol az áprilisi fagy virágzásban nem érte, termésre még van kilátás. A szőlők gyengéek.

A pécsi sertésüzemlő heti-jelentése 1893. május hó 4-ik napján. Sertés állomány 4884 darab sertés. Ólésre alkalmas 444 darab sertés. Árak: öreg kövér — — — fillér, fiatal nehéz első minőségű 88—94 fillér, szedett 84—90 fillér kilogrammonként. Páronkénti 45 kg. élet leszámítással. Süldők ára 64—72 fillér kilogrammonként élősúlyban. Az üzlet irányzata változatl. Takarmány árak: kukorica 10 korona — fillér m.-m., árpa 11 korona — fillér m.-m., kukorica-dara 11 korona 30 fillér, árpa dara 12 korona 30 fillér. Darálás-díj 1 korona 20 fillér m.-m.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. V. Szegzárd. Gerecze munkája tudtunkkal még nem jelent meg, de nem hiszszük, hogy bármi ok forogna fönn arra, hogy meg ne jelenjék.

B. M. Bpest. A komissióban való eljárásért köszönet. A tárczára a legközelebbi vég-szükség alkalmával reá teszszük a „szedhető“ nagykegyelmű jelzést.

V. J. Az sem „predestination“ sem „praedestination“, hanem praemeditation akarna lenni, ha az illető cikkíró latinul tudna vagy legalább a büntetőjoghoz konyitana valamelyest. De hát az a bizonyos arabus nyelv, melyet olyan sokan nem tudnak és amelyen mégis beszélnek, mindig kísért s szüli mindenféle újabb és legújabb kiadásban a „voluntas rex“-eket.

Koboz. Az „Anyámhoz“ címzett verselmény, melynek ez az ismert sor a refrénje: „Szegény anyám, ha tudtad volna, dehogy szültél v' n engemet“ — minden fiú köteles szeretetet és tiszteletet lábbal tipor. Szegény mamája, ha tudta volna, dehogy is szülte volna őnt!

H. G. A „bányás“ szó mindkét alakjában helyes: mint tájszó és mint helyesen képzett szó is. A konzekvencia, melyet ön fölvetett, nem vál be. Mert ezen példánál: erdész, jogász, gazdász, — az ás-és képzőt alkalmazni tényleg nem lehet; de ez nem zárja ki aztán, hogy ahol lehet, ott se alkalmazzuk az ás-és képzőt. Bánya, — bányás, vagyis olyan ember, akinek bányája van, aki bányát művel. S ebben munkás és bányatulajdonos egy kalap alá kerül. De nem okvetlenül elvetendő a megszokott, bár helytelen, ás képző használata sem, s azért hogy önnek kedveskedjünk, ezutal meghagytuk az ön ortografiája szerint. A közlemény igen érdekes és igen ügyes tollal van megírva. Nagyon szívesen közöljük.

Gabona-arjegyzék

Pécs szab. kir. városában 1893. évi április 29-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számítatnak.

Közös	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	—	—	—	—
Kétezeres	uj	2	10	7	—
	uj	6	20	6	—
Közös	őszi	—	—	—	—
	uj	6	—	5	80
Közös	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	—	—	—	—
Zab	uj	5	10	5	—
	uj	—	—	—	—
Repeze	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	—	—	—	—
Bukköny	uj	—	—	—	—
	uj	—	—	—	—
Kukorica	őszi	—	—	—	—
	uj	5	—	4	90
Szalma	őszi	—	—	—	—
	uj	2	20	2	—
Szalma	őszi	—	—	—	—
	uj	1	20	—	—

Kínlat: gyenge (mintegy 100 gabonaköszv. velt) piacdon.

Hazai gyártmány.

Maranics Rajmár

rézöntő,

pinzegazdasági és permetező gépek készítője

Pécsett, felső havi boldogasszony-utca 10 szám.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját gyártmányu „Villám“ nevű

Peronospora - permetezőit

csiszolt vörösrézből drbkint 20 frtért. A gépek oly lényeges javítással bírnak, hogy a szélkázán és szelepek egyetlen szárnycsavar feltágítása után levehetőek, a szerkezetnek ezen könnyű szétszedése a tisztításnál még eddig semmiféle gyártmánynál nem található.

Kimerítő árjegyzék utasítással együtt kívánatra bérmentve küldetik.

Versenyképes az első rendű külföldi permetező-gépekkel.

Csak

az illető, a ki bevásárlásnál a „Horgony“ gyárjegyre ügyel, biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utazást.

A Pain-Expeller

„Horgony“ legjobb eredménnyel alkalmazható csúsz. hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájdalmak, tagszagatás és meghűlések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjegyvel a

„Horgony“

el van látva és ezután könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitűnő házszer majdnem minden gyógyszerárban 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Egy emeletes bérház

Pécsett, a belvárosban szabad kézből eladó.

Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

Ifj. Buday. Pécsett.

Széchenyi-tér 10. sz. közvetlen a gimnázium épület alatt

Ajánlja dusan berendezett nyitott üzletét, úgy mint: *dörzsölt olajfestékek*, porban mindennemű *szoba és dísz-festési munkálatokhoz használandó festékek*, továbbá *Nobles* és *Hóare* cégnek valódi *angol hintó-máznak* egyedüli raktára, ajánlja a *francia viaksz* puha padló és kemény parketának beeresztésére való nála lévő egyedüli raktarat, azonkívül mindennemű *fény* és *padló-mázak* kaphatók, *olajok* s *keverék*, valamint többféle gyártmányu kömives *meszelők* s *ecsetek* nagy választéka minden célhoz, egyuttal meszszel keverendő vegyes *porfestékek* a házaknak külső bemeszelésére kaphatók, valódi anyagokért kezeskedik, s végül elvállal szoba-dísz, templom- és cég festést, ajtó és ablakok mázolását és fényezését helyben mint vidéken.

Pósta és távirda cím: „Kegyélet“ Pécs.

„KEGYELET“ első pécsi temetkezési intézet

Pécsett. Ferenczi-utca 6. sz. (Kis-tér, Bilitz-féle házban) és Perczel- (Ó-posta) utca 22, szám saját házában lévő raktárral.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek teljes tisztelettel tudomására adni, hogy temetkezési intézetünket Perczel-utca 22. sz. raktárnak fentartásával, **Ferenczi-utca 6. sz. Bilitz-féle házba** helyeztük át és ezen fő üzlethelyiséget a Perczel-utczával Telephonon összekapcsoltuk és így raktárunkat tetemesen szaporítva és kibővíve — képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek és kívánalmaknak minden irányban és tekintetben nemcsak a leggyorsabb, hanem egyuttal legpontosabb megfelelni.

Temetéseknek legpontosabb valamint legolcsóbb rendezését ékes üveg- avagy díszes más rangú halottas kocsikban elvállaljuk úgy helyben valamint a szomszédos megyék bármely városában a gy. községben — elvállalunk egyuttal **hulla-szállítást** légmentes zárt ércokorokban a bel- és külföld minden irányában. Raktárunkon található: **fa- és ércokorok**, szemfedők, halottas öltözék, sarkosorok, gyertyák, fátolok, egyáltalán a temetésekhez szükséges legdíszesebb és legolcsóbb bármilyen nevezendő kellékek dús választéka.

Törekvésünk oda irányuland, hogy a 20 évi fenállásunk — tehát tényleg az első pécsi temetkezési intézet szorgos törekvésével szerzett jó hírnevet minden tola odás nélkül — szorgos, pontos szolgálat valamint való és (nem látszólagos) olcsóság által mint eddig, úgy ezentúl is fentartva, a n. é. közönség becses bizalmát minden tekintetben kivívjuk.

Törekvésünk kikerülése végett kijelentjük, hogy intézetünk kezeletével, temetések felvétele és rendezésével

Kindl Alajos urat

biztuk meg.

Maradunk kiváló tisztelettel

Hartl Ferencz és társai.

Kindl Ferencz, Szigrist János, Lauber Rezső,
özv. Hoffman Karolyne, özv. Edhoffer Ferenczné.

Posta és távirda cím: „Kegyélet“ Pécs.

A legelőkelőbb és legszolidabb
áruház
Bécsben
Brüder Hirsch

IV., Hauptstrasse 38.

ajánl a legolcsóbb árakért minden

gyapju-, divat- és mosó-kelmebeli
idény-ujdonságokat. Chiffonokat,
vászon- és damaszt-árakat, női-
és férfi fehérneműt.
Szőnyegeket, függönyöket, pap-
lanokat stb.

Elegáns szalma- és csipke-kala-
pokot, elegáns nap- és esőernyő-
ket.

Capes, csipke-takarók, zsakettek,
eső köpenyek toilettek és blou-
sok mérték után, pontosan a
testhez illően készíttetnek a leg-
elegánsabb párizsi és bécsi divat
szerint.

Minták kíváncsi ingyen és bérmentve kül-
detnek, szintegy az illusztrált elegáns „Bécsi
Bazár” című divatlap és árjegyzék

Kérdések és megbízások egyenesen a fő-
szállító-üzletükhöz intézendők Bécs, Wie-
den, Hauptstrasse No. 38.

Kubicsek E.

borbély és fodrász-terem

Pécsett, kis-tér 7. sz.

Van szerencsém a n. t. közönség-
nek becses tudomására hozni, hogy

borbély és fodrász üzletemet
a kis-tér 7. számú házba
helyeztem át.

A n. t. közönségnek becses párt-
fogását kérve, maradok

mély tisztelettel

Kubicsek E.

borbély és fodrász.

Fichtl Károly

gépész és mechanikus

Pécsett,

Majláth-tér 6. sz.

Ajánlja a legjobb minőségű

kerékpárok raktárát,

mint

Puch János és társ.

gráci zégnék képviselője,

a legjutányosabb gyári áron.

Legkitünőbb minőségű

varrógépek

nagy választékban kaphatók a legolcsóbb
árért.

Legujabb és legjobb minőségű

írógépek

gyári raktára.

Elvállal mint szakmechanikus **házi és szoba-telegráfok, távbeszélők**
(Telephon), valamint **villámhárítók** felállítását és hasonló munkák végzését.

Kerékpár és varrógép-javítások pontosan a legjutányosabb árért esz-
közöltetnek.

A **kerékpározásban oktatás** is adatik csekély díjért.

Árjegyzékek kívánatra ingyen.

REINHARDT JÁNOS

(ezelőtt Hügel Nándor)

kocsigyártó

PECSETT,

Király-utca 30. sz. és Perezel (óposta) nteza 27. sz. a.

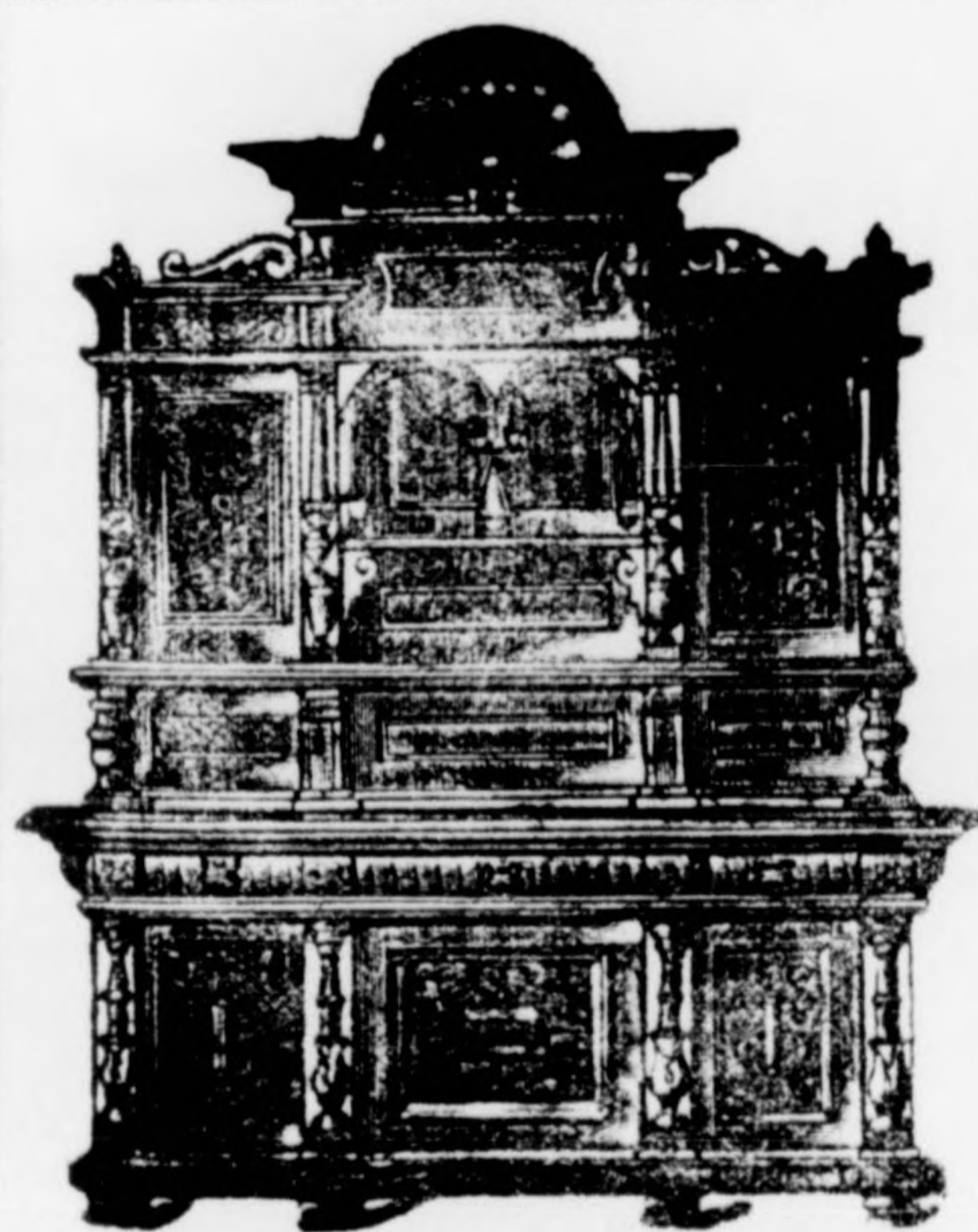
ajánlja a n. t. közönségnek legujabb mintájú

kocsik raktárát

a legjutányosabb árak mellett.

Minden raktáron nem levő kocsi, a megbízásnak teljesen megfelelőleg,
a legizlésebben, rövid idő alatt ujonnan is elkészítetteti.

Javítások igen mérsékelt árak mellett mindenkor gyorsan eszkö-
zöltetnek.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szo-
bák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytar-
ók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan
eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben

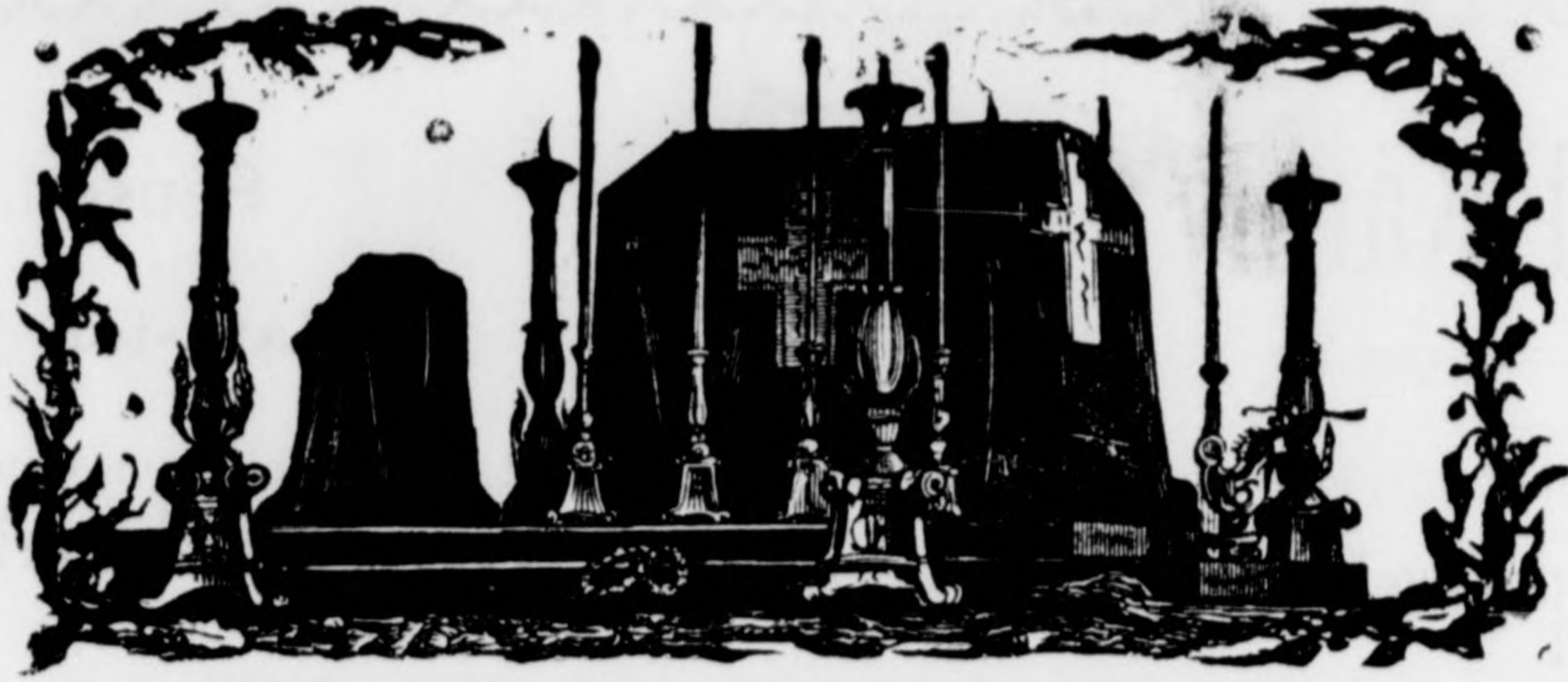

Nélkülözhetetlen minden háztartásban a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé,

mely babkávé izü. Ez azon el nem ért előnyt nyújtja, hogy a pótlékmentes vagy szurrogátokkal ke-
vert babkávé káros élvezetéről leszoktat és belőle sokkal izletesebb és mellette egészségesebb és
táplálóbb kávé készíthető. — Főülmulhatatlan mint pótlék a babkávéhoz. — Főképp ajánlható nők,
gyermek- és betegeknek. — Utánzatoktól óvakodni kell. — Fél kiló 20 kr. — Mindenütt kapható.

Valódi csak fehér csomagokban, Kneipp plébános úr arczképével, mint védjeggyel.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat

Kis-tér II-ik szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb ravatalozások felállítására — s temetések rendezésére — úgy a halottak szállítására létesített üzletünket, újabb átalakítások folytán, minden halottak kocsinknak a fővárosi pompa szerinti átalakítása által, azon helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek e tekintetben minden kívánalmait teljesíthetjük. Nyitott kocsin a halottak szállítása hatóságilag betiltatott, a n. é. közönség pedig nem kívánja az oly kocsi alkalmazását, melyben a koporsó látása elzárva van, ezért nem kimélve a költségeket, a fertőtlenítés végett **valamennyi halottas kocsinkat üveges kocsiháló alakítottunk át**, mely által **bármely osztályú temetkezéseket — úgy helyben mint a vidéken** — minden temetkezési vállalatnál pompásabban,

sokkal díszesebben és olcsóbban

vagyunk képesek előállítani. Továbbá elvállalunk hulla szállításokat a bel- és külföld bármely irányában.

Temetkezések rendezésének fölvételére **Fischer Simon** tagtárs urat hatalmaztuk fel, kinek fő törekvése oda irányul a legnagyobb pontossággal a n. é. közönség igényeit mindenkor kielégíteni, miért is vagyunk oly bátrak a n. t. közönséget felkérni előforduló esetben bizalmukkal a **Concordia vállalatunkhoz** fordulni.

Maradunk kiváló tisztelettel

„CONCORDIA“ első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:

Krisztián József és társai, Schubárszky János, Fischer Simon.

Ház-eladás.

Pécsett, felső vámház-utcza
42-ik számú jó karban lévő

ház,

melyben 7 lakás van és vízvezeték a házban, 396 forintot jövedelmez, jutányos áron eladó. Értekezhetni a tulajdonos **Dinesz Györgynél**, Mária-utcza 30-ik sz. alatt.

A hidegvizgyógyintézet

Az ENGEL-féle fürdőben Pécsett a tudomány újabb vívmányai szerint felszerelve villamos, massage és villamos gyógyfürdőkkel

(a massageban jártas személyzettel)

nyári idényre már kezdetét vette.

Az intézet 9 évi fennállása óta, kezelt betegek kimutatása szerint, legjobb sikert eredményezett **idegbántalmaknál**, névszerint: hysteria, neurasthenia, neuralgia, különféle hűdések, gyengeségi állapotok s egyéb gerincek és könnyű idegbántalmaknál, továbbá mindenemű férfi és női bajoknál, vérszegénység és sápkórúknál, gyomor, bél és tüdő hurutnál, csúzos és köszvényes betegségeknél, valamint a különböző szervek vérkeringési bajainál, gyakori fejfájás, álmatlanság, szédülés és szív-dobogás, mellszorulás (asthma), idült székrekedés stb.

Felvétel és orvosi rendelés Széchenyi-tér 2. szám a. naponta II 3-ig

Dr. LOEWY LIPÓT orvos.

Levelekre szívesen válaszoltatik.

Zacherlin a legjobb hirü szer minden rovar ellen.

A bámulatosan működő Zacherlin ismertető jelei: 1) a lepecsételt üveg; 2) a „Zacherl“ név.

Arak: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 forint. Zacherlin gazdálkodó **30 kr.**

Kapható Pécsett:
Grünhuth és Hirschler főraktár
Alt és Böhm
Köszl János
Eizer János
özv. Reeh V.
Sipőcz István gyógyszerárban
Reinfeld A.
Wertheimer Ch.
Lill János
Lehner és Bakos
Mautner Mór
Mayer József

Mitzky Mór
Präger János
Prándl Gyula
Zsivánovits Károly
Spitzer Sándor fia
Simon János
Herdlein Lajos
Hollósy Adolf
Lill István
Gyimothy Gyula
Bevecz Károly
Nick Károly
Zach Károly

Dobszay Antal
Leichtner Mór
Klobucsár Mihály
Kacs Kovács Jenő
Spitzer Jakab
Strausser J.
Wallerstein R.
Weber Ferencz
Póth Vilmos
Pfeffermann és Schön
Mohácsón:
Auber Nep. János
Pretzlmyer Alajos

Freund és társa
Bachrach Győző
Stranzinger Gyula
Toldy Ignác
Auber Károly
Siklóson:
Paunz Géza
Kürschner M.
Bárány Sándor és társa
Weingoldner J.
Nendtvich Dezső gyógyszer.
Villányon:
Gyimothy Jákó.